Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2009

SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE

GNÁTHLEIBHÉAL

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2009

SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE

GNÁTHLEIBHÉAL

SCRÚDUITHE TEISTIMÉIREACHTA, 2009

GAEILGE

ARDTEISTIMÉIREACHT, GNÁTHLEIBHÉAL

SCÉIM MHARCÁLA

GINEARÁLTA

Ní mór do na Scrúdaitheoirí Cúnta an mharcáil a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór dóibh na mórbhotúin go háirithe a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

Is cóir na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na bhfocheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad), a thaispeáint go soiléir san ionad cuí ar fhreagarleabhar an Iarrthóra.

PÁIPÉAR I (220 marc)

CEIST 1	- CEAPADÓIREACHT -	120 MARC

'Freagair do rogha **dhá cheann** de **A, B, C, D** anseo.'

I gcás A, B, C, agus D (Dhá cheann le freagairt)

Leathleathanach nó breis:	Tasc	= 3 mharc	
	Ábhar	= 9 marc	= 60 marc × 2 = **120 marc**
	Cumas Gaeilge	= 48 marc	

[Cumas Gaeilge = (i) fairsinge agus saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra (= 40%) móide

(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge (= 50%) agus litriú (= 10%).]

[Gearrfar pionós ar iarrthóirí mura mbeidh na hiarrachtaí ceapadóireachta ad rem.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir Cúnta an marc a bhronntar as 3 (Tásc), an marc a bhronntar as 9 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 48 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na n-iarrachtaí ceapadóireachta.

[**Nóta:** Maidir le 'Gaeilge Lochtach' a luaitear leis na ceisteanna ina dhiaidh seo :
Lochtanna a fhaightear ar fhreagra an iarrthóra i dtaca leis na gnéithe seo a leanas:
(i) fairsinge agus oiriúnacht Stór Gaeilge an iarrthóra,
móide
(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge.
(i) agus (ii) sa chóimheas 40% : 60%]

CEIST 2 (A + B)	**- LÉAMHTHUISCINT -**	**100 marc**

'Freagair **A** agus **B** anseo.'

A (50 marc)

(i) Na poist a bhí ag athair agus ag máthair Charrie. (5 mharc × 2) = 10 marc
(ii) An méid ama a chaith sí i Ros Muc i 1975. (10 marc) = 10 marc.
(iii) An saghas oideachais a cuireadh uirthi agus í i gCol Phádraig = 10 marc.
(iv) Dhá shaghas oibre a rinne sí tar éis éirí as an múinteoireacht.(5 mharc × 2)= 10 marc.
(v) An rud spéisiúil a tharla in RTÉ i 1997. (10 marc) = 10 marc.

[Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

B (50 marc)

(i) An áit ar rugadh Des (5 mharc).
An fáth ar tháinig sé go hÉirinn (5 mharc). = 10 marc
(ii) An **dá** ábhar a rinne Des ar an ollscoil (5 mharc + 5 mharc). = 10 marc
(iii) An galar a bhuail Des (8 marc).
An obair a dhéanann Des do Chumann Ailse na hÉireann (2 mharc). = 10 marc
(iv) An áit ar chónaigh sé agus staidéar ar an nGaeilge ar siúl aige (10 marc).= 10 marc
(v) An rud atá léirithe ag Des (10 marc). = 10 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

[Gearrfar pionós i ngeall ar iomarcaíocht]

Nóta: Taispeánfar go soiléir na marcanna a ghnóthaíonn iarrthóirí as an mbuneolas a aimsiú, na marcanna a bhaintear i ngeall ar an nGaeilge a bheith lochtach agus na marcanna a bhaintear i ngeall ar iomarcaíocht san ionad cuí ar an bhfreagarleabhar.

Páipéar II (110 marc)

Tá rogha ag iarrthóirí cúrsa ainmnithe nó cúrsa roghnach a dhéanamh

ROINN A - CÚRSA AINMNITHE - 55 MHARC

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1 - PRÓS AINMNITHE - (55 mharc)

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) Ar tharla ón am a ndeachaigh Máirtín in oifig an sparánaí go dtí an deireadh.
(Lig Sinn i gCathú) = **25 mharc**

(ii) An sórt duine é an Púca, dar leat.
Cur síos gairid air 3 + 3 = 6 mharc
Fáth ar/nár thaitin ? = **10 marc**
Dhá fháth. = 2 mharc × 2 = 4 mharc }

= 35 mharc

<u>Nó</u>

(i) Cur síos ar ar tharla sa teach tábhairne.
(Fiche Blian ag Fás) = **25 mharc**

(ii) An sórt duine í bean an tí.
Cur síos gairid uirthi. 3 + 3 **= 6 mharc**
Dhá fháth ar/nár thaitin sí leat = 2 mharc × 2 **= 4 mharc**

= 35 mharc

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair a luadh faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. **= 20 marc**

<u>Nó</u>

Cuntas gairid ar **dhá** rud i gceann amháin de na saothair a luadh,
Rud amháin a thaitin leat
agus rud amháin nár thaitin leat. (10 marc × 2) **= 20 marc**

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1= 55 mharc.

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) <u>agus</u> an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT AINMNITHE - (55 mharc)

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) An téama don dán Gealt? **(Gealt?)** = 8 marc

(ii) Cur síos ar iompar an tiománaí. (4 + 4) = 8 marc

(iii) Dhá mhothúchán a lua agus cur síos a dhéanamh orthu.= 8 marc **= 35 marc**

(iv) Ar thaitin an dán leat? = 3 mharc
Dhá fháth. = 4 mharc × 2 = 8 marc = 11 mharc

NÓ

(i) Téama don dán dar leat. = 8 marc
(**Bímse Buan ar Buairt Gach Ló**)

(ii) Dhá íomhá agus cur síos orthu (2 × 4mharc) = 8 marc

(iii) Dhá rud a léiríonn go raibh brón ar an domhan = 8 marc **= 35 mharc**

(iv) An maith leat an dán? = 3 mharc
Dhá fháth. = 4 mharc × 2 = 8 marc = 11 mharc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil sa dán, **Jack**,
faoin mothúchán atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite.
2 + 9 + 9 = 20marc
Iomlán **= 20 marc**

NÓ

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin, **Jack,**
7 + 7 =14 mharc
Íomhá a thaitin leat (nó nár thaitin leat) = 6 mharc
Iomlán **= 20 marc**

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc
Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) <u>agus</u> an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

ROINN B	- CÚRSA ROGHNACH-	55 MHARC

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1	- PRÓS ROGHNACH -	(55 mharc)

'Freagair (a) agus (b) anseo.'

(a)

(i) Cuntas ar na príomhimeachtaí sa sliocht
(**Úrscéal**) = 23 mharc
Teideal an úrscéil/ ainm an údair = 2 mharc

= 25 mharc

(ii) An Phearsa is mó a thaitin leat.
Cur síos gairid air/uirthi. 3 + 3 = 6 mharc
Fáth ar thaitin sé/sí leat 2 + 2 = 4 mharc
= 10 marc
Iomlán = 35 mharc

NÓ

(i) Cuntas ar an mothúchán is láidre sa **dírbheathaisnéis** = 23 mharc
Teideal na dírbheathaisnéise / ainm an údair. = 2 mharc
Iomlán = 25 mharc

(ii) Pearsa a thaitin(nó nár thaitin)leat
Cur síos gairid air/uirthi.
5 + 5 = 10 marc
= 10 marc
Iomlán = 35 mharc

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair eile **nár** úsáid tú i gcuid (a) faoin **téama** atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite.
9+9 = 18 marc
Teideal an tsaothair /ainm an údair. = 2 mharc
Iomlán = 20 marc

Nó

Cuntas gairid ar dhá phearsa i gceann amháin de na saothair eile **nár** úsáid tú i gcuid (a). Pearsa amháin a thaitin leat **agus** pearsa amháin nár thaitin.
= 9 marc × 2 = 18 marc
Teideal an tsaothair /ainm an údair = 2 mharc
Iomlán =20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT ROGHNACH - (55 mharc)

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) Téama **i d'fhocail féin**. (Dán **nua** a chum **bean**) = 8 marc

(ii) Cur síos **i d'fhocail féin** ar dhá mhothúchán
= 4 mharc × 2 = 8 marc

(iii) Teideal an dáin oiriúnach? = 4 mharc
Fáth amháin le do fhreagra = 3 mharc = 7 marc

(iv) An maith leat an dán? = 2 mharc}
Dhá fháth. = 4 mharc × 2 = 8 marc } = 10 marc

Teideal an dáin/file a chum. = 2 mharc

Iomlán = 35 mharc

<u>Nó</u>

(i) Mothúchán is mó. (Dán **nua** le **fear/bean)** = 2 mharc
Dhá fháth. 3 mharc × 2 = 6 mharc = 8 marc

(ii) Cur síos i d'fhocail ar **dhá** mheafar = 4 mharc × 2 = 8 marc

(iii) Rud amháin sa dán a bhí suimiúil = 8 marc

(iv) Ar thaitin an dán leat? = 1 mharc
Dhá fháth. = 4 mharc × 2 = 8 marc = 9 marc

Teideal an dáin/ainm an fhile. = 2 mharc

Iomlán = 35 mharc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i ndán a chum **bean** agus **nár** úsáid tú i gcuid (a) faoi mhothúchán amháin atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. (9+9) = 18 marc
Teideal an dáin/ainm an fhile = 2 mharc
Iomlán = 20 marc

<u>nó</u>

Cuntas gairid ar phríomhsmaoineamh an dáin a chum **bean** agus **nár** úsáid tú i gcuid (a). = 12 mharc
Cuntas gairid ar íomhá a thaitin/nár thaitin leat = 6 mharc
Teideal an dáin/ainm an fhile = 2 mharc
Iomlán = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

- CLUASTUISCINT - (120 marc)

Cuid A :

Fógra a hAon	4 + 4 + 4 + 2
Fógra a Dó	4 + 4 + 2 + 4
Fógra a Trí	2 + 3 + 5 + 4

Cuid B :

Comhrá a hAon	2 + 2 + 6 + 6
Comhrá a Dó	4 + 4 + 6 + 4 + 3 + 3
Comhrá a Trí	4 + 3 + 3 + 2

Cuid C :

Píosa a hAon	2 + 4 + 4 + 4
Píosa a Dó	4 + 2
Píosa a Trí	3 + 3

[Gaeilge lochtach : 0 – 12 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh]

Nóta : Míneofar an córas a thuilleadh ag an gComhdháil. Pléifear samplaí freisin as na freagarleabhair.

Míneofar freisin cad ba cheart a dhéanamh i gcás iarrthóra a ndearnadh Socruithe Speisialta dó/di ó thaobh scrúdaithe de. Féach na treoracha atá tugtha ar an gcéad leathanach eile.

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí Cúnta:

Sa chás go dtagann scrúdaitheoir cúnta trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir a ndearnadh Socruithe Speisialta dó/di ó thaobh scrúdaithe de

- níor mhór don scrúdaitheoir cúnta a chur in iúl dá scrúdaitheoir comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici

- caithfidh an scrúdaitheoir comhairleach a mhíniú don scrúdaitheoir cúnta go bhfuil gach gné den scéim mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh mharcáil na scripte de ach amháin nach mbeidh an litriú ná gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh

- míneoidh an scrúdaitheoir comhairleach don scrúdaitheoir cúnta go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an scéim mharcála á cur i bhfeidhm ag an scrúdaitheoir cúnta ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.